

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Žinių stiprinimas žemės ūkyje: kelias į tvarią plėtrą

Lietuvos kaimo vietovių ateitis neatsiejama nuo žinių, inovacijų ir tvaraus ūkininkavimo plėtos. Siekiant didinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą, skatinti modernizaciją, skaitmenizaciją bei prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo, įgyvendinamas kompleksinis mokymo projektas, orientuotas į bitininkystės ir gyvulininkystės sektorių stiprinimą. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademija nuo 2024 m. vasario 4 d. įgyvendina projektą „Nuo aukštos pridėtinės vertės maisto su bičių produktais iki sveikų pieninių veršelių“, vykdomą pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtos 2023–2027 metų strateginio plano intervencinę priemonę „Mokymai ir įgūdžių įgijimas“ (paramos sutartis Nr. 24PM-KK-24-1-07002-PR001). Projekto įgyvendinimo laikotarpis nuo 2024 m. vasario 4 d. iki 2027 m. sausio 29 d.

Pagrindinis projekto tikslas – kelti ūkininkų profesinę kompetenciją, stiprinti žmogiškuosius išteklius kaimo vietovėse, didinti gyvenamosios aplinkos patrauklumą bei mažinti socialinę atskirtį. Projektu siekiama skatinti pažangų bitininkavimą, užtikrinti veršelių sveikatingumą ir gerovę, racionaliai naudoti gamtos išteklius, plėtoti verslumą bei prisidėti prie šalies ekonominės situacijos gerinimo. Ypatingas dėmesys skiriamas bitininkystėje gaunamų žaliavų panaudojimui kuriant aukštos pridėtinės vertės maisto ir vaško gaminius, atliepiančius šiuolaikinius vartotojų poreikius.

Įgyvendinant projektą numatyta organizuoti tris tikslines mokymo programas. Didžiausia apimtimi planuojami 40 mokymo kursų „Aukštos pridėtinės vertės maisto su bičių produktais ir vaško gaminių gamyba“, kuriuose 480 dalyvių įgis žinių apie technologinius maisto su bičių produktais gamybos reikalavimus, fermentacijos procesus, naudojamą įrangą, vaško perdirbimo technologijas bei gaminių realizavimo ir rinkodaros ypatumus.

Gyvulininkystės sektoriaus stiprinimui numatyti 24 mokymo kursai „Veršelių virškinimo trakto ir kvėpavimo takų ligos ir jų profilaktika“, skirti 288 dalyviams. Kursų metu ūkininkai bus supažindinami su dažniausiai pasitaikančiomis veršelių ligomis, jų prevencijos priemonėmis ir naujausiais moksliniais tyrimais, leidžiančiais sumažinti sergamumą, gaištamumą bei ekonominius nuostolius ūkiuose.

Trečioji programa – 10 mokymo kursų „Bitininkystė pažengusiems bitininkams“, kuriuose 120 dalyvių gilins žinias apie modernias bičių laikymo technologijas, bičių ligas ir jų profilaktiką, alternatyvius gydymo būdus, bityno plėtrą, bičių motinėlių auginimą, medaus produktų paruošimą pardavimui bei medingus augalus. Didelis dėmesys bus skiriamas bičių gerovei, biologinės įvairovės išsaugojimui ir klimato kaitos švelninimo tikslams.

Sparčiai augant pasaulinei maisto produktų paklausai, žemės ūkio sektorius per pastaruosius dešimtmečius patyrė reikšmingų pokyčių. Nors inovatyvios technologijos leido padidinti produktyvumą, jos kartu sukūrė naujus iššūkius, ypač gyvulininkystėje. Didelėse bandose dažniau pasireiškia veršelių ligos, lemiančios reikšmingus ekonominius nuostolius ir prisidedančios prie galvijų skaičiaus mažėjimo. Lietuvoje per pastaruosius penkerius metus pastebimas akivaizdus pieninių karvių ir galvijų skaičiaus sumažėjimas, todėl prevencinių priemonių ir žinių sklaida tampa itin svarbi.

Ne mažiau reikšminga ir bitininkystė – sektorius, sukuriantis didelę ekonominę vertę ir atliekantis esminį vaidmenį ekosistemose. Bitės, kaip apdulkintojai, yra gyvybiškai svarbios žemės ūkiui, tačiau žinių trūkumas neretai tampa kliūtimi naujiems bitininkams ir sektoriaus plėtrai. Atsižvelgiant į augantį vartotojų susidomėjimą kokybiškais, tradicijomis grįstais produktais, bitininkystė ir aukštos pridėtinės vertės gaminiai tampa patrauklia alternatyva smulkiesiems ūkiams.

Projektas bus įgyvendinamas trimis etapais: pasiruošimo, mokymo kursų organizavimo ir viešinimo. Mokymai vyks 51 Lietuvos savivaldybėje, užtikrinant plačią geografinę aprėptį. Visos veiklos suplanuotos laikantis galiojančių teisės aktų ir žemės ūkio ministro patvirtintų mokymo programų reikalavimų.

Projekto rezultatai bus aktyviai viešinami – rengiami informaciniai straipsniai spaudoje, plakatai, informacija skelbiama interneto svetainėse. Tokiu būdu siekiama ne tik informuoti visuomenę apie įgyvendinamas veiklas, bet ir skatinti platesnį ūkininkų įsitraukimą, žinių sklaidą bei tvarios žemės ūkio plėtros idėjų įgyvendinimą visoje Lietuvoje.